

PROGRAMMA'S

Dienstverlening en Bestuur

Welzijn en Zorg

Wonen en Ondernemen

Beleidsvelden:

Beleidsvelden:

Beleidsvelden:

Algemene dekkingsmiddelen

Bedrijfsvoering

Algemeen bestuur

Burgerzaken

Openbare orde en veiligheid

Inkomensvoorzieningen

Jeugd 0 – 23 jaar

Sport, recreatie en sportscommodaties

Kunst, cultuur en ontwikkeling

Zorg en voorzieningen

Omgevingstaken

Woningbedrijf

Grondbedrijf

Openbare ruimte

Economie en toerisme

Overzicht begrotingsruimte 2017

Programma	Voor- / nadeel		Zomernotitie 2017	
			Incidenteel	Structureel
Primitieve begroting 2017	V	N	€ 45.000	€ 114.346
Saldo begrotingswijzigingen 2017	V	V	€ -	€ 270.246
Gewijzigde begroting 2017	V	V	€ 45.000	€ 155.900
Mutaties Zomernotitie:				
Lasten:				
Dienstverlening en Bestuur	N	V	€ 163.000	€ -31.000
Welzijn en zorg	N	N	€ 26.500	€ 723.300
Wonen en Ondernemen	N	N	€ 100.000	€ 120.000
totaal programma's	N	N	€ 289.500	€ 812.300
Baten:				
Dienstverlening en Bestuur	V	V	€ 126.500	€ 221.700
Welzijn en zorg	V	V	€ -	€ 439.800
Wonen en Ondernemen	V	N	€ 100.000	€ -5.000
totaal programma's	V	V	€ 226.500	€ 656.500
Saldo mutaties Zomernotitie 2017	N	N	€ 63.000	€ 155.800
Saldo na Zomernotitie	N	V	€ 18.000	€ 100

Leeswijzer & conclusie

Doel Zomernotitie	Conclusie	
<p>Met de zomernotitie rapporteren we tussentijds over de voortgang van de uitvoering van speerpunten in de begroting. Daarnaast is de zomernotitie het eerste moment de begroting bij te stellen.</p>	<p>De voortgang van de uitvoering van de speerpunten verloopt in het algemeen volgens planning. Speerpunten en overige ontwikkelingen die opvallend zijn, maar niet tot nauwelijks beïnvloedbaar zijn, staan hieronder toegelicht:</p>	<p>Het sociaal domein wordt budgettair neutraal verwerkt en heeft geen effect op de begrotingsruimte.</p>
Speerpunten per programma		<p>Gevolgen meicirculaire gemeentefondsuitkering: In totaal € 380.700 voordelig, hoofdzakelijk door: € 163.000 uitkering buurtsportcoach en armoedebestrijding (taakstellend). € 254.500 stijging algemene uitkering hoofdzakelijk door de verhoging van de uitkeringsfactor en de actualisatie van de maatstaven. € 63.300 nadelig effect uitkering sociaal domein. € 26.500 uitkering verhoogde asielinstroom (taakstellend).</p>
<p>In deze notitie gaan we per programma nader in op de beleidsvelden. Per speerpunt geven we de doelstelling 2017 aan, wat we zouden gaan doen en wat we (tot nu toe) hebben gedaan.</p>	<p>BUIG budget Evenals in 2016 is het BUIG budget in 2017 niet toereikend. Dit is het gevolg van een hogere instroom van uitkeringsgerechtigden. Dit is een landelijke ontwikkeling die voor een belangrijk deel voortkomt uit de vestiging van vergunninghouders. Het Centraal Plan Bureau (CPB) heeft aangekondigd dat de instroom de komende jaren zal blijven stijgen. Het ministerie heeft daarom meer middelen beschikbaar gesteld voor deze taak. De rijksbijdrage stijgt in 2017 met € 378.000 tot € 2.275.000. De verwachte uitgaven in 2017 worden berekend op € 2.506.000. Dit betekent een tekort op dit onderdeel van € 231.700. het tekort wordt gedeeltelijk (€ 61.000) gecompenseerd door de vangnetregeling waarmee het nadeel uitkomt op € 170.700.</p>	
Overige ontwikkelingen		<p>Bedrijfsvoering Zoals gemeld aan het presidium zijn we de afgelopen maanden geconfronteerd met een aantal gevallen van langdurig ziekteverzuim (niet arbeidsgerelateerd). Om de continuïteit van onze dienstverlening te kunnen waarborgen verwachten wij een totale overschrijding van € 150.000 op de post inhuur personeel.</p>
<p>Naast de realisatie van de speerpunten zijn er ontwikkelingen die we tijdens de samenstelling van de begroting 2017 niet hebben voorzien. Deze ontwikkelingen worden opgenomen op het betreffende beleidsveld na het overzicht van de speerpunten.</p>		
Symbolen		Voorstel:
<p>De voortgang van de realisatie van de speerpunten en overige ontwikkelingen geven we met de volgende symbolen aan:</p> <p> : verloopt volgens planning</p> <p> : verloopt minder goed dan gepland</p> <p> : verloopt beter dan gepland</p> <p>Loopt de realisatie niet volgens planning dan geven we aan hoe we dat willen veranderen.</p>	<p>Jeugd/ WMO Vanwege de verschuiving naar duurdere zorg verwachten we net als in 2016 een tekort op Jeugd en een onderuitputting op WMO- gelden. Vanwege uw besluit tot 'Ontschotting' is het de verwachting dat deze fluctuaties opgevangen kunnen worden binnen het totaal.</p>	<p>Wij stellen u voor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De Zomernotitie 2017 vast te stellen. 2. De Begroting 2017 overeenkomstig de Zomernotitie te wijzigen. 3. De begrotingsruimte 2017 vast te stellen op € 18.000 incidenteel nadelig en € 100 structureel voordelig.
Overzicht financiële mutaties		
<p>In de zomernotitie geven we gevolgen weer voor de begrotingsruimte. We geven aan wat de mutaties zijn, wat het saldo van de mutaties is en welk effect dit heeft op de begrotingsruimte 2017. Mutaties van structurele aard worden in de meerjarenbegroting 2018 en volgende jaren verwerkt.</p>		

Overige ontwikkelingen

Overige ontwikkelingen	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Toelichting
Meicirculaire gemeentefonds	✓		✓	✓	<p>De uitkering in de begroting 2017 is berekend op de basis van de septembercirculaire 2016. Op basis van de meicirculaire 2017 neemt de uitkering toe met € 380.700, hoofdzakelijk door:</p> <p>€ 163.000 uitkering buurtsportcoach en armoedebestrijding (taakstellend). € 254.500 stijging algemene uitkering hoofdzakelijk door de verhoging van de uitkeringsfactor en de actualisatie van de maatstaven. € 63.300 nadelig effect uitkering sociaal domein. € 26.500 uitkering verhoogde asielinstroom (taakstellend).</p> <p>Daarnaast hadden we in 2016 € 100.000 gereserveerd voor terugbetaling in 2017 in verband met onderuitputting van de rijksbegroting 2016, van onderuitputting is echter geen sprake. Hiermee komt dit bedrag incidenteel ten gunste van 2017.</p>
OZB- gebruikersaanslag	✓		✓	✓	<p>De Hoge raad heeft besloten dat campings/recreatieparken gewaardeerd dienen te worden als woning. Nu worden de camping en recreatieparken gewaardeerd als bedrijfsobject. Koggenland kent twee tarieven OZB. Eén eigenarenheffing voor woningen en bedrijfsobjecten en één gebruikersheffing voor bedrijfsobjecten. Door de uitspraak van de Hoge Raad leggen we minder OZB- gebruikersaanslagen op. Daarnaast is er sprake van een hogere leegstand van bedrijfsobjecten dan verwacht. Deze zaken leiden tot een verwachte verlaging van de opbrengst OZB-Gebruikersaanslag van € 70.000 voor 2017.</p>
Dividenden Liander/GKNH	✓		✓	✓	<p>De dividenduitkering is sedert 2016 alleen nog gebaseerd op de aandelen Liander. Door de verkoop van de aandelen NUON Energy daalt het dividend naar € 77.500. Dit heeft een structureel nadelig effect van € 62.500.</p>

Overige ontwikkelingen

Overige ontwikkelingen	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Toelichting
Bedrijfsvoering	✓				De afgelopen maanden zijn we geconfronteerd met langdurig ziekteverzuim (niet arbeidsgerelateerd). Hierover is het presidium reeds geïnformeerd. Om de continuïteit van onze dienstverlening te kunnen waarborgen, hebben wij extern personeel ingehuurd. Als gevolg van deze inhuur is in mei 2017 het volledig beschikbare budget (€ 100.000) inmiddels besteed. Uitgaande van de huidige situatie verwachten wij een totale overschrijding van het budget van € 150.000 voor 2017.
Formatie informatiebeveiliging	✓		✓	✓	Informatiebeveiliging wordt steeds belangrijker. Inwoners rekenen op grote zorgvuldigheid van de overheid over hun gegevens. Dit heeft er mede toe geleid dat er vanuit de landelijke overheid nieuwe en strengere eisen zijn gesteld aan de gemeentelijke informatievoorziening (zoals Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG), Meldplicht datalekken, Ensia: dit zijn vereisten op het gebied van informatiebeveiliging en audits). Om te voldoen aan onze wettelijke verplichtingen gaan we samen met Medemblik en Opmeer een informatiebeveiliging aanstellen. Voor ons komt dat neer op ± € 21.000.
Formatie inkoop	✓		✓	✓	In 2014 heeft uw raad krediet beschikbaar gesteld voor de functie van inkoopadviseur. In samenwerking met gemeente Medemblik geven we hier invulling aan. Eind juli loopt deze samenwerking af en is ook het krediet besteed. Wij zijn tevreden over de functie inkoopadviseur en stellen u voor om de samenwerking structureel voort te zetten en op te nemen in de begroting 2017 voor € 14.000.

Formatie OOV	✓	✓	✓	✓	Met ingang van 1 mei jl. hebben wij het cluster Openbare Orde en Veiligheid (OOV) uitgebreid met 0,44 fte (16 uur per week). De taken binnen het vakgebied OOV zijn de laatste jaren fors gegroeid op het gebied van o.a. Bibob, Opiumbeleid en regionale projecten zoals woon- en adresfraude en ondermijning. Deze uitbreiding dekken we in 2017 uit de vacatureruimte en zullen we structureel opnemen in de begroting 2018.
Loonkosten voormalig personeel	✓	👍	✓	✓	Op het budget voormalig personeel is een overschot van € 113.000 wegens het vervallen van wachtgeld door pensioenen. Daarnaast is er een nadeel van € 30.000 vanwege een afkoop van uitkeringsaanspraken. Per saldo levert dit een voordeel op van € 83.000.
Cao- onderhandelingen	✓	👎	👎	👎	Op dit moment zijn de vakbonden en de VNG nog in overleg over de nieuwe cao. De bonden stellen een loonstijging van 2,5% voor. De VNG heeft een tegenvoorstel van 1,25% gedaan, waar de bonden niet op in gaan. De financiële gevolgen van de nieuwe cao worden meegenomen in de jaarrekening 2017. Een stijging van 1 % staat voor circa € 90.000.
Klimaat archiefkluis	✓	👎	✓	✓	Voor een juist klimaat in onze archiefkluis was een eenmalige investering nodig van € 13.000. De klimaatgegevens voldoen nu weer aan de eisen die de archiefinspectie stelt.

Programma Dienstverlening en Bestuur

Beleidsveld: Openbare orde en Veiligheid

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
De veiligheid binnen onze gemeente vergroten	<ul style="list-style-type: none"> - Een daling van het aantal diefstal/inbraak uit woningen naar 80 t.o.v. 88 incidenten in 2015 (bron: politiecijfers/CBS) - Een daling van het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte t.o.v. 77 vernielingen in 2015 (bron: politiecijfers/CBS) - De dalende trend van het aantal winkeldiefstallen in Koggenland behouden. In 2015 waren dit in totaal 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De preventieve aanpak op (jeugd) overlast 2. aansprakelijke stellen voor de schade 3. Stimuleren van het Keurmerk Veilig Ondernemen Winkelgebied 4. Inperken van de High Impact Crime 5. Vergroten van de burgerparticipatie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Overlastzaken worden tweewekelijks besproken met de veiligheidspartners en samen worden acties hierop ingezet. 2. Indien bekend is wie de schade heeft veroorzaakt verhalen wij de kosten op de dader en/of doen wij aangifte bij de politie. Dit is bijvoorbeeld gebeurd met de vernieling van de grasperken in Avenhorn.

	<p>3 winkeldiefstallen (bron: politiecijfers/CBS)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een daling in het totaal aan geweldsmisdrijven (zowel openlijk geweld, bedreiging als mishandeling) t.o.v. 78 geweldsmisdrijven in 2015 (bron: politiecijfers/CBS) - Een daling van de sociale overlast van rondhangende jongeren in Meldpunt Koggenland t.o.v. 129 meldingen in 2015. - Een daling van jeugd gerelateerde incidenten t.o.v. 196 in 2015 (bron: politiecijfers) - Meer jeugd gerelateerde incidenten vanuit de gemeente afhandelen via een verwijzing naar bureau Halt t.o.v. 3 in 2015 (bron: bureau Halt) - Inzichtelijk krijgen hoeveel 'harde kern jongeren' er in gemeente Koggenland zijn (bron: KLPD) 	<ul style="list-style-type: none"> 6. Regionale beleidsmatige samenwerking 7. De 'harde kern jongeren' in kaart brengen 8. Blijven inzetten op handhaving van kleine ergernissen 9. alcohol- en drugsmisbruik onder jongeren tegen te gaan 	<ul style="list-style-type: none"> 3. Begin dit jaar is aan de ondernemersverenigingen gevraagd of zij een traject Keurmerk Veilig Ondernemen Winkelgebied (KVO-W) wilden opzetten in samenwerking met de gemeente en de politie. We hebben hier helaas (wederom) geen respons op ontvangen. 4. Regelmatig besteden wij aandacht aan diverse onderwerpen van High Impact Crime in het Koggennieuws en via Sociale Media. 5. Inmiddels is het aantal buurtWhatsAppgroepen gegroeid van 5 in 2015 naar 49 in 2017 verspreid over al onze dorpskernen. Een mooie en zeer effectieve vorm van burgerparticipatie. Er is regelmatig contact met de buurtwhatsappgroepen en deze worden ook ingezet wanneer de politie getuigen zoekt van bijvoorbeeld een vernieling. Ook stimuleren wij aanmelding van Burgernet en versturen wij zogenoemde besmettingsbrieven indien er een inbraak heeft plaatsgevonden. 6. We werken met andere gemeenten samen op verschillende beleidsterreinen. Zo is het beleid op het gebied van bijvoorbeeld Bibob en Damocles met diverse gemeenten binnen Noord-Holland Noord afgestemd. 7. De 'harde kern jongeren' van Koggenland zijn in beeld gebracht door
--	--	--	--

					<p>de jongerenwerkers. Er zijn 4 'harde kern' jeugdgroepen in Koggenland. De jongerenwerkers brengen nu de nieuwe jeugdgroepen in kaart.</p> <p>8. Meldingen over kleine ergernissen worden doorgezet naar de BOA of de buitendienst die de melding direct oppakken.</p> <p>9. In het kader van het lokale project Zuipen en Slikken is voor Losers zijn in de eerste helft van 2017 nieuwe acties ingezet om alcohol- en drugsmisbruik onder jongeren tegen te gaan. Onder andere wordt met de politie, de toezichhouders en Stichting Halt onderzocht of het mogelijk is om standaard een haltstraf in te zetten bij overtreding op het gebruik van alcohol en drugs door minderjarige jongeren.</p>
Verantwoording	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	✓	✓	✓	

Overige ontwikkelingen: Openbare orde en veiligheid					
Overige ontwikkelingen	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Toelichting
Bijraming materialen OOV	✓		✓	✓	Buurtten organiseren zich met WhatsApp groepen om elkaar te informeren over onveilige situaties. Deze vorm van buurtparticipatie stimuleren wij door het beschikbaar stellen van een WhatsApp preventiebord. Voor plaatsing, onderhoud en andere fysieke/communicatieve maatregelen dient deze post structureel met € 7.000 bijgeraamd te worden.
Bibob	✓		✓	✓	Voor de uitvoering van het Bibob beleid vragen wij u structureel € 10.000 beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van een Bibob-onderzoek.

Financiële mutaties Programma Dienstverlening & Bestuur

Programma Dienstverlening & Bestuur	Beleidsveld	voordeel of nadeel	Zomernotitie 2017		Investerings in de Begroting 2017	Beschikbaar gesteld	Datum besluit	Toelichting/omschrijving	
Mutaties Zomernotitie			Incidenteel	Structureel					
Lasten:					€	219.000	€ 219.000	CB 13-12-2016	Informatieplan 2017
Kosten bedrijfsvoering	Bedrijfsvoering	N	€ 150.000						
Formatie informatiebeveiliging	Bedrijfsvoering	N		€ 21.000	€	300.000	RB 23-01-2017	Bevordering vitaal platteland	
Formatie inkoop	Bedrijfsvoering	N		€ 14.000	€		RB 22-11-2016	Skeelerbaan Hensbroek	
Loonkosten voormalig personeel	Bedrijfsvoering	V		€ -83.000	€	20.000	CB 10-01-2017	Opslagruimte IJclub Scharwoude	
Archiefkluis	Bedrijfsvoering	N	€ 13.000			5.000			
Materialen oov	OOV	N		€ 7.000	€				
Bibob	OOV	N		€ 10.000	€				
Totaal lasten:		N V	€ 163.000	€ -31.000					
Baten:									
vervallen balanspost gemeentefonds uit 2016	Alg. Dekking.	V	€ 100.000						
Meicirculaire gemeentefonds:									
Buurtsportcoach en armoedebestrijding	Alg. Dekking.	V		€ 163.000	€				
meicirculaire 2017 algemene uitkering	Alg. Dekking.	V		€ 254.500	€				
meicirculaire 2017 sociaal domein	Alg. Dekking.	N		€ -63.300	€				
Verhoogde asielinstroom	Alg. Dekking.	V	€ 26.500		€				
Dividenden GKNH/Liander	Alg. Dekking.	N		€ -62.500	€				
OZB gebruikers	Alg. Dekking.	N		€ -70.000	€				
Totaal baten:		V V	€ 126.500	€ 221.700					
Totaal programma		N V	€ 36.500	€ -252.700					

Programma Welzijn & zorg

Beleidsveld Inkomensvoorzieningen

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Voorwaarden scheppen om (regionale) verbinding Participatiewet en Wmo/Jeugdzorg verder te verbreden in samenwerking met Werksaam West-Friesland	Verbinding intensiveren tussen Werksaam Westfriesland en het Zorgteam Koggenland met betrekking tot alle gebieden van het Sociaal Domein.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Werkafspraken met Werksaam West-Friesland met betrekking tot de overdracht van cliënten ➤ Werkafspraken met Werksaam West-Friesland maken met betrekking tot voorlichting richting inwoners met betrekking tot alle gebieden van het sociaal domein 	Er wordt in nauw contact met WerkSaam en de andere Westfrieze gemeenten gewerkt aan het opstellen van de werkafspraken.

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	✓	✓	✓	

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Monitoring (financiële) ontwikkelingen vergunninghouders	De ontwikkelingen van vergunninghouders in beeld krijgen (0-meting)	Monitoren gebruik voorzieningen van gehuisveste vergunninghouders (zoals bijzondere bijstand, uitkering van WerkSaam, Wmo, Jeugdwet, Schuldhulpverlening, inzet vrijwilligers, etc.)	Via de 2 voortgangsrapportage plan van aanpak Verruiming vergunninghouders zijn 2 monitors gepresenteerd van WerkSaam Westfriesland en van het Zorgteam Koggenland.

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	✓		✓	De 2 monitors ontwikkeld tot 1 monitoring.

Overige ontwikkelingen: inkomensvoorzieningen					
Overige ontwikkelingen	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Toelichting
BUIG (Bundeling uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten) budget	✓		✓	✓	Het BUIG budget is niet toereikend om de kosten te dekken gelet op de hoge instroom uitkeringsgerechtigden. Het Centraal Plan Bureau (CPB) heeft aangekondigd dat de instroom de komende jaren zal blijven stijgen. Gelet op de verwachting dat het BUIG budget structureel te kort zal zijn wordt het BUIG budget aangepast ten opzichte van de begroting 2017. Via deze zomernotitie wordt er nu aangesloten bij de Voorjaarsnota 2017 van WerkSaam Westfriesland. Dit houdt in dat het tekort structureel wordt opgenomen in de begroting van Koggenland. De totale overschrijding van het BUIG budget wordt nu ingeschat op een bedrag van € 231.700. Naar schatting kunnen we een vergoeding van € 61.000 via de Vangnetregeling aanvragen
Bijdrage bedrijfsvoering WerkSaam	✓		✓	✓	In verband met de stijging van personeelslasten en de kosten van ict stijgt de netto bijdrage van de gemeente voor de uitvoeringskosten. Het gaat hier om een stijging van € 52.800.
Kansen voor alle kinderen	✓		✓	✓	Via de algemene uitkering ontvangen we middelen bedoeld voor armoedebestrijding onder kinderen, waarbij de doelgroep in natura moet worden ondersteund. Voor Koggenland is dit een bedrag van € 78.600. Vooralsnog zijn dit structurele middelen. Er volgt nog overleg tussen het Rijk en de VNG over een convenant/nadere afspraken over de besteding. Lokaal streven we naar een laagdrempelige/regelarme inregeling.

Programma Welzijn & zorg

Beleidsveld Jeugd 0 – 23

Binnen het programma Welzijn & Zorg (beleidsveld Jeugd 0-23) zijn een viertal onderdelen binnen het speerpunt inzetten op vroegsignalering en preventie (onderdeel 'voorkomen van ontstaan kwetsbare jeugd'):

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
voortzetting uitvoeren en evalueren van plan van aanpak 'jeugd op straat'. Dit is een integraal project met OOV	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoeren, evalueren en eventueel voortzetten van het plan van aanpak "jeugd op straat" 	<ul style="list-style-type: none"> Versterken van de signaleringsfunctie van het ambulante jongerenwerk Het beperken van jeugdoverlast In een vroegtijdig stadium in contact komen met jongeren om eventuele problemen op verschillende gebieden (zorg, werk, leerplicht etc.) te voorkomen en/of hen hierbij te ondersteunen Opstellen nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid met de nadruk op weerbaarheid in relatie tot overgewicht, alcohol en drugs. 	De voortgangsrapportage en evaluatie van de uitvoering van het plan van aanpak 'Jeugd op straat' is op 8 juni 2017 opgenomen in de raadsbrief.

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	✓	✓	✓	

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Harmoniseren van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang (Harmonisatiewet ingangsdatum 1-1-2017) en monitoren van uitvoering	<ul style="list-style-type: none"> • Met ingang van 1 januari 2017 het peuterspeelzaalwerk harmoniseren waardoor zij volledig onder de werking van de Wet Kinderopvang komen te vallen • De harmonisatie na inwerkingtreding monitoren en evalueren 	Realiseren van een realistisch aanbod voorschoolse voorzieningen voor peuters ter voorbereiding op het onderwijs	Het peuterspeelzaalwerk is geharmoniseerd met ingang van 1 januari 2017.

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie	✓	✓	✓	✓	Om de gevolgen van de harmonisatie goed in kaart te brengen, vindt er in september 2017 een evaluatie plaats. Hierin zal met name aandacht worden besteed aan de consequenties als gevolg van de wijze waarop de inkomensgrens wordt gehanteerd.

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Uitvoeren van de besluitvorming Onderwijshuisvesting Avenhorn/De Goorn		Vorbereiding Project Onderwijshuisvesting Avenhorn/De Goorn op basis van de besluitvorming najaar 2016	De 'notitie bouwheerschap, eigendom en beheer' is op- en vastgesteld. We zijn in overleg met de schoolbesturen over het bouwheerschap. De raad wordt blijvend geïnformeerd over de voortgang.

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie	✓	✓	✓	✓	

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Muziekonderwijs op scholen	Muziekonderwijs op de scholen stimuleren	Met betrekking tot muziekonderwijs, in overleg met de onderwijsinstellingen en de muziekverenigingen een stimuleringsregeling creëren. Waarbij de scholen muziekonderwijs uitbreiden in samenwerking met de muziekverenigingen	Er is een regelarme regeling muziekonderwijs geïmplementeerd. De scholen krijgen 15,- per leerling voor muziekonderwijs op school, met als voorwaarde dat er samenwerking moet worden gezocht met een muziekvereniging, -school of – docent. Deze regeling is goed ontvangen.

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie	✓	✓	✓	✓	

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Doorontwikkelen (taal)onderwijs voor vergunninghouders	Realisatie dekkend aanbod regionale nieuwkomersvoorziening	Aanbod regionale nieuwkomersvoorziening afstemmen op geplaatste kinderen in het kader van de taakstelling vergunninghouders (statushouders)	Met ingang van het schooljaar 2016/2017 is de 6e groep van de regionale nieuwkomersvoorziening in Ursem (De Batter) gestart. Hier worden ongeveer 10 kinderen opgevangen; dit verloopt naar wens.

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	✓	✓	✓	Het ziet er naar uit dat de Rijksvergoeding voor de nieuwkomersvoorziening gaat wijzigen. Dit zal dan consequenties hebben voor de hoogte van de gemeentelijke bijdrage.

Overige ontwikkelingen 0 – 23 jaar					
Overige ontwikkelingen	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Toelichting
Veilig Thuis	✓				Veilig Thuis (onderdeel van de GGD) heeft de gemeenten enkele maanden geleden geïnformeerd dat er een voorstel voor een herziene begroting voor 2017 zal worden ingediend. Veilig Thuis verwacht namelijk niet uit te komen met de vastgestelde begroting voor 2017. Naar verwachting zal de herziene begroting in het najaar aan de gemeenten worden voorgelegd. Dit staat echter los van de dienstverlening aan onze inwoners. Deze loopt gewoon door. Daarnaast wordt een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Veilig Thuis afgesloten. In deze overeenkomst worden de afspraken over financiering, prestaties en rapportage en aansturing vastgelegd.
Koplopersproject (schoolmaatschappelijk VO)	✓	✓	✓	✓	Met ingang van 01-08-2017 moet er een nieuw convenant gesloten zijn over het Koplopersproject, inzet schoolmaatschappelijk werk op het voortgezet onderwijs. Ter voorbereiding hierop worden er regionaal en in samenwerking met het voortgezet onderwijs inhoudelijk en financiële afspraken gemaakt en afgestemd.

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Communicatie/voorlichting rondom "taboes"(denk aan opvoeding, huiselijk geweld en overbelasting)	45% van onze inwoners is bekend met de dienstverlening binnen het Zorgteam, en weet ons te vinden, in het geval dit aan de orde is. Daarnaast houden wij bijeenkomsten om 'taboes' binnen de zorg meer bespreekbaar te maken (denk aan opvoeding, huiselijk geweld en (dreigende) overbelasting bij zorgtaken).	We maken een transformatie-informatiebuletin die we huis-aan-huis verspreiden en organiseren daarnaast diverse bijeenkomsten, in samenwerking met onze maatschappelijke partners (o.a. Geriant, Halt en GGD HN).	Er zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd voor ouders met pubers. De zeer hoge opkomst toonde aan dat dit voorzag in een behoefte. Daarnaast worden diverse acties ondernomen om tijdig (wettelijke invoering per 2018) aan de meldcode Huiselijk Geweld te voldoen. Om de bekendheid van het Zorgteam te vergroten zijn diverse communicatiedragers ontwikkeld.

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	✓	✓	✓	

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Aandacht voor respijtzorg op maat (tijdelijk / kortdurend 'overnemen' van mantelzorg)	Het aanbod van respijtzorg is bekend bij betrokkenen en het gebruik is toegenomen.	In het Koggennieuws, op onze website en met bijeenkomsten willen we de aandacht vestigen op dit thema.	Bestaande mogelijkheden en communicatiekanalen worden ingezet.

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	✓	✓	✓	<p>Het convenant met het kennisplatform Mantelzorg Westfriesland wordt voor onbepaalde tijd verlengd.</p> <p>Daarnaast is in het op 1 mei 2017 vastgestelde beleidsplan Sociaal Domein een nader onderzoek naar respijtzorg meegenomen. Met de uitkomsten wordt beoogd inzicht te krijgen op de vraag en daadwerkelijke behoefte. Met als doel respijtzorg beter op maat te kunnen bedienen. De realisatie laat daarmee in tijd nog wel even op zich wachten.</p>

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Vrijwilligers: inzet op taalondersteuning en –begeleiding voor anderstaligen en vergunninghouders	Aanbod voor anderstalige inwoners voor taalondersteuning volwassenen en een voorleesproject voor kinderen door middel van de inzet van opgeleide vrijwilligers	<ul style="list-style-type: none"> ○ Werven van taalvrijwilliger en voorleesvrijwilliger (in eerste instantie vanuit huidig vrijwilligersbestand) ○ Vrijwilligers opleiden tot taalvrijwilliger en voorleesvrijwilligers ○ Matchen van vraag en aanbod ○ Voortgang van trajecten monitoren 	Er zijn 15 taalvrijwilligers opgeleid die aan anderstaligen taalondersteuning bieden.

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	✓		✓	De vraag naar taalvrijwilligers is groeiende. Het voorleesproject wordt onderdeel van het nog op te stellen plan van aanpak zoals bij het speerpunt inzet op maatschappelijke begeleiding en participatie vergunninghouders staat vermeld.

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
<p>Inzet op maatschappelijk begeleiding en participatie vergunninghouders</p>	<p>Vergunninghouders binnen 12 maanden zo zelfredzaam als mogelijk maken</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Participatieverklaringstraject uitvoeren ○ Monitoren van vergunninghouders ○ Maatschappelijke begeleiding laten uitvoeren door Vluchtelingenwerk en de voortgang monitoren 	<p>Het participatieverklaringstraject is ingekocht en wordt uitgevoerd. De maatschappelijke begeleiding wordt uitgevoerd door Vluchtelingenwerk en de voortgang van de trajecten maatschappelijke begeleiding word op cliëntniveau gemonitord door het Zorgteam Koggenland. In 2017 hebben 29 vergunninghouders zich aangemeld om het participatieverklaringstraject te volgen. Door de lagere taakstelling dit jaar is er voor vier gezinssamenstellingen de maatschappelijke begeleiding gestart, bovenop de doorlopende trajecten vanuit 2016.</p>

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	✓	✓	✓	In verband met dit speerpunt zal er door het college voor de zomer 2017 een plan van aanpak gericht op het versnellen van de participatie en integratie van alle Koggenlandse Vergunninghouders (inclusief voormalige vergunninghouders) worden opgesteld. De uitvoering van het plan van aanpak zal na de zomer starten. Taal, werk, vrijwilligerswerk, etcetera worden een onderdeel van het plan het aanpak.

Overige ontwikkelingen Zorg en Voorzieningen					
Overige ontwikkelingen	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Toelichting
Huishoudelijke hulp toelage (HHT)	✓	✓	✓	✓	De regeling huishoudelijke hulp toelage gold voor de jaren 2015 en 2016. De specifieke HHT middelen vanuit het Rijk zijn per 2017 komen te vervallen. Vanaf 2017 worden in plaats hiervan structureel extra middelen toegevoegd aan de integratie uitkering Wmo. Voor de gemeente Koggenland is dit een bedrag van € 40.000 voor het jaar 2017. Het college heeft besloten om de HHT regeling voor de jaren 2017 en 2018 voort te zetten. In de begroting 2017 was er nog geen rekening gehouden met de middelen voor de uitvoering van HHT. Het totale budget voor de huishoudelijke ondersteuning (vanuit integratie uitkering Wmo) bedraagt € 840.000 voor het jaar 2017. Via deze zomernotitie wordt € 40.000 van dit bedrag ingezet voor de HHT-regeling. Het overige deel wordt ingezet voor de huishoudelijke ondersteuning via een maatwerkvoorziening vanuit de Wmo.

Overige ontwikkelingen (Algemeen)					
Overige Ontwikkelingen	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Toelichting
Budgetten Wmo/Jeugd	✓	✓	✓	✓	Zoals het er nu laat uitzien, koersen we dit jaar op een gedeeltelijke herhaling van vorig jaar, met betrekking tot de budgetten. Dat wil zeggen dat er op de Wmo-gelden een restant wordt verwacht en op het Jeugdhulp-budget een tekort. Met het besluit van 'Ontschotting' genomen bij de vaststelling van het nieuwe beleidsplan Sociaal Domein, is het nu de verwachting dat deze fluctuaties opgevangen kunnen worden binnen het totaal.
Inkoopstrategie 2018 en verder	✓	✓	✓	✓	Binnen de regio Westfriesland is de koers voor de inkoopstrategie voor 2018 al in het vierde kwartaal van 2016 opgestart. Dit intensieve traject, samen met zorgaanbieders en maatschappelijke organisaties, is gericht op transformatie en vernieuwing van de bestaande producten Wmo/Jeugdhulp. Het doel is om voor het eind van het 4. kwartaal 2017 de documenten voor de inkoop 2019 vastgesteld te hebben door de colleges. Op deze manier is er voor de aanbieders voldoende ruimte voor implementatie voor veranderingen. Dit geldt ook voor ons, in relatie tot de uitvoering. Dit proces is tevens met de Adviesraad Sociaal Domein besproken en afgestemd. Zij hebben inkoop tot een van hun speerpunten benoemd. De Inkoop 2018 is voornamelijk gericht op verlenging.

Financiële mutaties Programma Welzijn & Zorg

Programma Welzijn & Zorg Mutaties Zomernotitie	Beleidsveld	voordeel of nadeel		Zomernotitie 2017		Investeringen in de Begroting 2017	Beschikbaar gesteld	Datum besluit	Toelichting/omschrijving		
				Incidenteel	Structureel						
Lasten:						€	50.000	€	50.000	CB 19-05-2016	Transformatiebudget
<i>conform voorjaarsnota Werksaam:</i>											
BUIG overschrijding	Inkomensvoorzieningen	N		€	231.700						
BUIG budget vergoeding ministerie	Inkomensvoorzieningen	N		€	378.800						
Bijdrage bedrijfsvoering Werksaam	Inkomensvoorzieningen	N		€	52.800						
<i>Mutaties vanuit Meicirculaire:</i>											
WSW bijdrage aan Werksaam	Inkomensvoorzieningen	V		€	-217.000						
Re integratie bijdrage aan Werksaam	Inkomensvoorzieningen	N		€	10.000						
Armoedebestrijding kinderen	Inkomensvoorzieningen	N		€	78.600						
Verhoogde asielstroom totaal	Inkomensvoorzieningen	N		€	26.500						
Bijdrage buurtsportcoach	Jeugd	N		€	44.400						
Uitgaven Jeugd	Jeugd	N		€	74.000						
Uitgaven Wmo	Zorg en voorzieningen	N		€	70.000						
Totaal lasten:		N	N	€	26.500	€	723.300				
Baten:											
Vergoeding ministerie BUIG budget	Inkomensvoorzieningen	V		€	378.800						
Vangnetregling participatiewet	Inkomensvoorzieningen	V		€	61.000						
Totaal baten:		V		€	-	€	439.800				
Totaal programma		N	N	€	26.500	€	283.500				

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
<p>Omgevingswet</p>	<p>Ambitiedocument en Plan van Aanpak Omgevingswet vaststellen</p>	<p>Uitvoeren van het project 'Vorbereiding Omgevingswet'. Wij willen een extern deskundige inschakelen om tot een plan van aanpak en ambitiedocument te komen. In de begroting is eenmalig een bedrag van € 50.000 opgenomen.</p>	<p>Op 27 maart heeft een informatieve en interactieve raadssessie plaatsgevonden onder externe begeleiding.</p> <p>Zowel gemeentelijk als regionaal (onder de vlag van de VVRE) is een projectgroep Omgevingswet ingesteld.</p> <p>Het nieuwe bestemmingsplan dorpskernen is bij het Ministerie van I&M aangemeld (en gehonoreerd) als experiment in het kader van de Crisis- en Herstelwet. Dit houdt in dat het bestemmingsplan al in de geest van de nieuwe Omgevingswet mag worden opgesteld.</p>

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	✓		✓	<p>Wij hebben het voornemen om geen losstaand ambitiedocument op te stellen, maar om dit te koppelen aan het nieuwe 'omgevingsplan dorpskernen'. Hiervoor is capaciteit beschikbaar zodra de bestemmingsplannen landelijk gebied en beheersverordening verouderde bestemmingsplannen zijn afgerond.</p> <p>Wij verwachten dan 1· kwartaal 2018 de raad een Plan van Aanpak/Ambitiedocument te kunnen voorleggen.</p>

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Het bestaande beleid op het gebied van duurzaamheid voortzetten	Bestaand duurzaamheidsbeleid voortzetten	Op het gebied van duurzaamheid gaan we door met het bestaande beleid, waarbij we blijven participeren in het regionaal Duurzaam Bouwloket, diverse ontwikkelingen en activiteiten faciliteren (zonneweides, wijkaanpak, groepsinkoop zonnepanelen) en zelf duurzaamheidsmaatregelen meenemen bij nieuwbouw en groot onderhoud.	<p>In samenwerking met Duurzaam Bouwloket hebben weer diverse bewonersbijeenkomsten plaatsgevonden.</p> <p>Daarnaast is er een initiatief van NUON voor een zonneweide in Oudendijk in voorbereiding.</p>

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	✓	✓	✓	

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
De kwaliteit en continuïteit in uitvoering van wettelijk verplichte natuur- en milieutaken waarborgen	De benodigde capaciteit organiseren voor een goede uitvoering van de natuur- en milieutaken. Eventueel door het overbrengen van taken naar de RUD.	We gaan in overleg met de RUD om de natuur- en milieutaken bij hen onder te brengen. Dit vraagt ook aanpassing in de werkprocessen en afstemming van werkzaamheden. De gemeente behoudt hier een regierol (gemeente blijft bevoegd gezag en maakt het beleid) maar de uitvoering ligt bij de RUD. Als we naar vergelijkbare gemeenten kijken, kan de extra inzet van de RUD oplopen tot een kostenpost van ca. € 300.000. Wij gaan onderzoeken of dit opweegt tegenover alternatieven, zoals externe inhuur. In ieder geval is de inzet om tot een gefaseerde overdracht te komen. In de kadernota 2017 en begroting 2017 is rekening gehouden met een bedrag van € 200.000.	Na intensief overleg met de RUD is overeenstemming bereikt over de overdracht van milieutaken en de bijbehorende gemeentelijke bijdrage. De gemeentelijke bijdrage valt € 50.000 hoger uit dan voor 2017 begroot.

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓		✓	✓	In de begroting is al rekening gehouden met € 200.000 verhoogde gemeentelijke bijdrage. Deze verhoging komt uit op € 250.000. Wij stellen voor de begroting bij te ramen met bedrag van € 50.000.

Overige ontwikkelingen

Overige ontwikkelingen	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Toelichting
Verhoging bouwactiviteiten	✓		✓	✓	Nadat vorig jaar een opleving in bouwactiviteiten bleek, zet zich dit in 2017 onverminderd door. Dit leidt ook tot hogere legesopbrengsten. De geraamde jaaropbrengst van € 325.000 is in het 2e kwartaal al behaald. Tegelijkertijd leidt deze opleving tot een hoge werkdruk en meer kosten voor externe inhuur en advies. Wij stellen daarom voor de te verwachten meeropbrengst van € 100.000 en bij te ramen in de begroting 2017.

Programma Wonen en Ondernemen

Beleidsveld Openbare ruimte

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Komen tot een toekomst vaste financiële borging van het onderhoud in de openbare ruimte, behorend bij het vastgestelde kwaliteitsniveau (baggeren, beschoeiingen en groen).	Beschikbaar hebben van actuele MOP's voor, baggeren, beschoeiingen en groen.	Voor baggeren, beschoeiingen en groen MOP's opstellen en verwerken in de meerjarenbegroting.	Het MOP Groen is nu in voorbereiding en verwachten we nog dit jaar ter vaststelling te kunnen aanbieden.

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	✓	✓	✓	

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Aanpak chemievrije onkruidbestrijding evalueren en zo nodig bijstellen	Behoud van een aanvaardbaar beeld van de openbare ruimte, ondanks het verbod op chemische onkruidbestrijding.	In 2016 en 2017 doen we ervaring op met de nieuwe werkwijze en het straatbeeld dat daardoor ontstaat. Na het groeiseizoen 2017 willen we bekijken of de aanpak bijstelling nodig heeft	De in 2016 ingezette aanpak wordt in 2017. Ondanks dat deze aanpak de meest goedkope variant betreft, worden de structurele meerkosten geraamd op € 70.000 per jaar. Wij stellen voor dit bedrag bij te ramen in de begroting 2017 en in het MOP Groen mee te nemen voor de meerjarenbegroting.

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	👎	✓	✓	

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Financiële borging onderhoud wegen	Dit speerpunt is feitelijk komen te vervallen door het raadsbesluit van december 2016 tot vaststelling van het MOP Wegen en bijbehorende onderhoudsvoorziening		

Overige ontwikkelingen

Overige ontwikkelingen	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Toelichting
Huur handbalvelden	✓		✓	✓	In de uitwerking van de kerntakendiscussie is gesproken met sportverenigingen over de verhoging van huurtarieven voor de sportvelden. Hierbij is rekening gehouden met de raadsmotie van 14 december 2015 om vermindering van de verhoging van de huur van handbalvelden te onderzoeken. In overleg met de verenigingen stellen wij voor het huurtarief per handbalveld te verhogen naar € 1.000 in plaats van de beoogde € 2.000 per jaar. Wij stellen voor de in de begroting geraamde huurinkomsten met in totaal € 5.000 per jaar terug te brengen.

Programma Wonen en Ondernemen

Beleidsveld Economie en toerisme

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Besluitvorming project NGA / Snel internet	Besluitvorming opstarten project aanleg gemeentebreed glasvezelnetwerk	Voortzetten overleg met provincie, regiogemeenten en eventuele initiatiefnemers over glasvezel. Besluit voor de uitvoering van het project 'Aanleg glasvezelnetwerk' voorbereiden.	Na intensief overleg met diverse partijen verwachten we deze zomer koers van lokale uitvoering te kunnen bepalen en tot besluitvorming te kunnen komen.

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	✓	✓	✓	

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Aansluiting bij regionale Destinatie Marketing Organisatie (DMO) 'Holland boven Amsterdam'	Start regionale Destination Marketing Organisatie als onderdeel van 'Holland boven Amsterdam'	Aansluiten bij regionale DMO door het betalen van een jaarlijkse bijdragen van € 12.000.	We dragen bij aan het DMO.

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	✓	✓	✓	

Programma Wonen en Ondernemen	Beleidsveld Woningbedrijf
--------------------------------------	----------------------------------

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Voorzien in voldoende sociale huurwoningen om aan de gestegen vraag tegemoet te komen.	Versnelling in de bouw van sociale huurwoningen realiseren	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Realisatie huurwoningen locatie Langereis ⇒ Planvorming locaties Bavo en De Tuinen ⇒ Planvorming locatie Hofland door woningcorporatie De Woonschakel 	De genoemde bouwlocaties zijn (versneld) in voorbereiding genomen.

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	✓	✓	✓	

Speerpunt	Doelstelling 2017	Wat willen we doen?	Wat doen we?
Structureel via ketensamenwerking renoveren	De nieuwe renovatiewerkwijze opschalen naar 9 woningen	Renovatieproject opschalen naar 9 woningen in 2017	Locatieselectie en planvoorbereiding

Voortgang	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's	Bijzonderheden/toelichting
Programmabegroting 2017					
Zomernotitie 2017	✓	✓	✓	✓	

Financiële mutaties Programma Wonen & Ondernemen

Programma Wonen & Ondernemen Mutaties Zomernotitie	Beleidsveld	voordeel of nadeel	Zomernotitie 2017	
			Incidenteel	Structureel
Lasten:				
RUD overdracht milieutaken	Omgevingstaken	N		€ 50.000
Hogere werkkosten ivm leges	Omgevingstaken	N	€ 100.000	
Hogere kosten onkruidbestrijding	Openbare ruimte	N		€ 70.000
Totaal lasten:		N N	€ 100.000	€ 120.000
Baten:				
Hogere leges opbrengsten	Omgevingstaken	V	€ 100.000	
Huur handbalvelden	Sportrecreatie	N		€ -5.000
Totaal baten:		V N	€ 100.000	€ -5.000
Totaal programma		N	€ -	€ 125.000

Investerings in de Begroting 2017	Beschikbaar gesteld	Datum besluit	Toelichting/omschrijving
€ 46.100	€ -	nvt	Machines buitendienst
€ 500.000	€ -	nvt	9 extra pilotwoningen